

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א'רנז

ערב שבת קודש כ' מטות-מסעי,

ר"ח מנחם-אב ה'תשע"ח

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

"חיים" שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקט"ז שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

החייל ב"צבאות השם" מרדכי שמעון שיחי'
ליום הולדתו הרביעי, ביום ז"ך תמוז, ה'תשע"ח

ולזכות

אחיו ואחיותיו חיילי "צבאות השם" ירחמיאל-ל מנחם, הענא וחנה שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' דובער מאיר וזוגתו מרת שירה צפורה שיחיו בערגער

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת חי' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

דבר מלכות

3

ענינו המיוחד של אהרן הכהן / משיחת ש"פ ממות-מסעי התנשא

זמן הגאולה

8

לא שייכת מעות במשנה - "עשה רצונו כרצונך" / פרשת השבוע באור הגאולה

המעשה הוא העיקר

12

לימוד הלי' בית הבחירה כאילו משיח כבר בא / הוראות למעשה בפועל

כתב יד קודש

14

יש להם כח מיוחד לבטל "אויב ומתנקם" / צילום נדיר מכת"ק כ"ק אר"ש מה"מ

יודע ע"ד ואל מוסיף ויין בכל יום מימים אלו אין נחיתת הצדקה (נוסף לשיעור נתינתו ע"ד הרגיל).
ומע סוף - אין צדקה טאריכונון פים בחי כנסתה וכו' מדרשות (כפ"ד - ישיבות וכו'). "מקדש מעט" 60.

ו. ונוסף לזה - ואל מען אגיד מוסיף ויין, אין אגיד מוסיף מעות וענינים ועלכע האגן א כח מיוחד צו מבטל ויין (סיבת ה'גלות):

(ד) אהבת ישראל ואחדות ישראל. וואס אין מבטל סיבת הגלות (שנאת הנסים). וי"ל אז דערפאר אין דער רמב"ם מסיים הל' הענינה (יהפכו ימים אלה "לששון ולשמחה ולמועדים טובים". אין ברענגט אויך סיום הכתוב

- "והאמת והשלום אהבו". וייל "האמת והשלום אהבו" ברענגט ביטול הגלות און יהפכו כו'.
(ח) חינוך הבנים והבנות: די חוספה בתום"צ בכלל בימים אלו - ואל ויין במיוחד בא קינדער. ווארום ויין

האגן א כח מיוחד צו מבטל ויין דעם "אויב ומתנקם". שנאמר 62 "מפי עוללים ויונקים יסדה עון (אין עון אלא תורה) 63 גו' להשבות אויב ומתנקם". נאמר דעם "אויב ומתנקם" וואס - האגן בעב"אכט דעם גלות 64.

כולל - בענין מחסן גרמא (אמצע הקיץ) - או די קינדער וועלכע געפינען זיך סאיוז סיבה שתמי' גיט אין א מחנה קיץ וואס אין יודנגעווען בשלימות מיט יראה שמים, אהבת ה' ויראת ה'. ואל מען זיך משתדל ויין אז זיינע עלטערן ואלן ויין אהינגו זיין מא' - וועלכע בעיני שון דעם הספר.

עין הענינה - משתדל ויין, או סוף דעם קאמפליקט לענין יאר ואל די עלטערן זיין וייערע קינדער אין א יאר וועלכע האט גיט א יונה וסוף חינוך על סיומ הקדוש.

מוקדש לעילוי נשמת
 הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר
 נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א
 יה"ד שת"ק ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

יש להם כח מיוחד לבטל "אויב ומתנקם"

בקשר עם פרשת השבוע והמצב בארץ הקודש, הבאנו צילום מיוחד מהגהה הראשונה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ש"פ מטו"מ ה'תשמ"ו (נדפסה בלקוטי שיחות חכ"ח ע' 287)

פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

ג) יעדערער זאל מוסיף זיין בכל יום מימים אלו אין נתינת הצדקה (נוסף לשיעור נתינת ע"ד הרגיל). **כולל בפרט** – אין צדקה פארבונדן מיט בתי כנסיות ובתי מדרשות (ישיבות וכו'), "מקדש מעט".

ו. ונוסף לזה – זאל מען מוסיף זיין **בפרט** אין די מצוות וענינים וועלכע האָבן אַ כח מיוחד צו מבטל זיין (סיבת ה)גלות:

ד) אהבת ישראל ואחדות ישראל, וואס איז מבטל סיבת הגלות (שנאת חינם). וי"ל אז (אויך) דערפאר איז דער רמב"ם מסיים הל' תעניות (יהפכו ימים אלה "לששון ולשמחה ולמועדים טובים", און ברענגט אַיך סיום הכתוב – "והאמת והשלום אהבו", ווייל "האמת והשלום אהבו" ברענגט דעם ביטול הגלות און יהפכו כו'.

ה) חינוך הבנים והבנות: די הוספה בתומ"צ בכלל בימים אלו – זאל זיין במיוחד **בנוגע** קינדער. וואָרום זיי האָבן אַ כח מיוחד צו מבטל זיין דעם "אויב ומתנקם", שנאמר "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז (אין עוז אלא תורה) גו' להשביט אויב ומתנקם", וואָס **דער הויפט** "אויב ומתנקם" איז **דאָך דאָס** וואָס האָט געבראַכט דעם גלות.

כולל – בענין שהזמן גרמא (אמצע הקיץ) – אז די קינדער וועלכע געפינען זיך מאיזה סיבה שתהי' נט אין אַ **סביבה אָדער** אַ מחנה קיץ וואָס איז דורכגענומען בשלימות מיט יראת שמים, אהבת ה' ויראת ה', זאל מען זיך משתדל זיין אז זייערע עלטערן זאלן זיי **בהקדם** אַהניצן שיקן, פאַר **עכ"פ** דער געבליבענער צייט פון דעם זומער.

און דערנאָך – משתדל זיין, אז **צו** דעם קומעדיקן לערן-יאָר זאל די עלטערן שיקן זייערע קינדער אין אַ חדר אָדער ישיבה וואָס גיט אַ חינוך הכשר וחינוך על טהרת הקודש.

מוקדש לזכות

ורד שמחה בת שרה

להצלחה רבה בכל - בגשמיות וברוחניות

נדבת מהיטבאל יומות

ענינו המיוחד של אהרן הכהן

בעמדנו בשבת חזק דספר רביעי, שבו מתחילים גם ספר חמישי, ובפרט כשחל בחודש החמישי, שבו מודגש החוזק והתוקף דביהמ"ק העתיד בגאולה העתידה, שהיא גאולה חמישית - צריכה להיות הדגשה מיוחדת בנוגע לנקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות ● ובעמדנו לאחר סיום מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות, ונמצאים כבר "על ירדן ירחו", על סף הגאולה, בודאי שכבר נתתקנה סיבת הגלות, ולכן, ההדגשה דאהבת ישראל היא - בתור טעימה ועד להתחלה דהגאולה ● משיחת ש"פ מטות-מסעי, ב' מנחם-אב ה'תנש"א - מוגה בצירוף צילום כתי"ק מהגהת כ"ק אד"ש מה"מ על שיחה זו

מתגלה ומאיר . . מלמעלה למטה . . ופועל ישועות בקרב הארץ"², כדלקמן.

ב. ענינו המיוחד של אהרן הכהן למדים מיום הסתלקותו, גמר ושליומות עבודתו:

כתיב³ "ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלוש ימים יום **כל בית ישראל**"⁴, "האנשים והנשים, לפי שהי' אהרן רודף שלום ומטיל אהבה כו"⁵, ובלשון המשנה⁶ "אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

(2) תניא אגה"ק סכ"ז-כח.

(3) חוקת כ, כט.

(4) משא"כ במשה כתיב "ויבכו בני ישראל", "הזכרים" (ברכה לד, ח ובפרש"י).

(5) פרש"י עה"פ.

(6) אבות פ"א מ"ב.

א. ר"ח מנחם-אב, שמפורש בקרא **בפרשתנו** (מסעי'): "ויעל אהרן הכהן אל הר ההר גו' וימת שם גו' **בחודש החמישי באחד לחודש**", יום ההילולא של אהרן הכהן.

ובהקדמה - שענין זה שיום המיתה נתפרש בתורה שבכתב ("בחודש החמישי באחד לחודש") הוא **חידוש** שלא מצינו דוגמתו בכל התרה כולה (אצל משה רבינו, אצל מרים אחותם, אצל ג' האבות וכו').

ומסתבר לומר, שבתוכנו של יום זה ("בחודש החמישי באחד לחודש") מרומז כללות עבודתו של אהרן הכהן, שלכן, נעשה בו ביום גמר ושליומות עבודתו, ש"כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו . .

(1) לג, לח.

ובהמשך לזה נאמר "וישמע הכנעני גו", שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד⁷, ועד"ז בפרשתנו, שבהמשך למיתת אהרן נאמר "וישמע הכנעני גו", "ללמדך שמיתת אהרן היא השמועה שנסתלקו ענני כבוד"⁸.

ובביאור הקשר והשייכות דב' הענינים המודגשים במיתת אהרן, גמר ושלמות עבודתו (רודף שלום וענני הכבוד) - יש לומר: המעלה המיוחדת ד'ענני כבוד" שהיו בזכות אהרן גם לגבי ה"מן" וה"מים" שניתנו לכל העדה בזכות משה ומרים⁹ - שה"מן" ניתן במדידה והגבלה, "עומר לגלגלת"¹⁰, ה"מים", עם היות שלא היו במדידה והגבלה, ה"ה באים באופן של התחלקות לכאור"א בפ"ע¹¹, משא"כ "ענני כבוד" הם בבחינת מקיף שלמעלה מהתחלקות שהקיפו את (והגינו על) כל בני" בשווה.

וזהו גם תוכן הענין ד"אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרן לתורה" - מצד הדגשת נקודת האחדות של כל בני" שלמעלה מהחלקות.

ג. ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בשמו של "אהרן"¹²:

"הר" ("אהרן") - הו"ע האהבה, והקדמת האל"ף ("אהרן") מורה על **שדש** האהבה (א' שלפני ה"הר") מבחי' "פלא", שלכן האהבה היא **אהבה רבה**¹³, שזהו החילוק שבין אברהם לאהרן, שאף ששניהם בקו החסד והאהבה,

(7) כא, א ובפרש"י.

(8) לג, מ ובפרש"י.

(9) תענית ט, א.

(10) בשלח טז, טז.

(11) נוסף על ההתחלקות ש"כל נשיא ונשיא... נוטל מקלו ומושך אצל דגלו ומחנהו ומי הבאר נמשכין דרך אותו סימן ובאין לפני חניית כל שבט ושבט (פרש"י חוקת כא, כ).

(12) בהבא לקמן - ראה ספר הערכים חב"ד ערך אהרן (כרך ב' בתחלתו). וש"נ.

מ"מ, מדת החסד והאהבה דאברהם היא במדידה והגבלה דסדר השתלשלות, ומדת החסד והאהבה דאהרן היא חסד ואהבה רבה שלמעלה מהשתלשלות.

ויש לומר גם, שהענין דאהבה רבה מרומז גם בסדר האותיות שבתבית "אהרן": "אה" - ר"ת **אהבה**, והר' ר"ת **רבה**¹⁴. והנו"ן פשוטה ("אהרן") - מורה על המשכת והתפשטות בחי' האהבה רבה למטה מטה, גם לבני" שנמצאים בדרגא תחתונה, שהם בדוגמת אותיות התורה שלמטה מן השורה, כידוע שבאותיות התורה ישנם ג' אופנים: למעלה מן השורה, בהשורה, ולמטה מן השורה¹⁵,

ודוגמתם בבני" שנמשלו לאותיות התורה, כידוע ש"ישראל", שכללותם ששים ריבוא, ר"ת יש ששים ריבוא אותיות לתורה¹⁶.

ונקודת הענין - שדרגתו של אהרן היא בחינה שלמעלה מהתחלקות, שלכן בכחה לחבר ולאחד כל פרטי ההתחלקות דבני" בשווה.

ד. ובפרטיות יותר - מודגש בענינו של אהרן חיבור והתאחדות ב' הקוין דהמשכה והעלאה (ע"ד ובדוגמת החיבור דמטות-מסעי, כנ"ל ס"ג), מצד דרגא נעלית יותר שלמעלה מהתחלקות דעליון ותחתון:

מהענינים העיקריים דאהרן **הכהן** הו"ע

(13) ולכן היתה הסתלקותו ב"הר ההר" - ש"הר" סתם מורה על אהבה סתם, ו"הר ההר" מורה על אהבה רבה.

(14) ובוזו מודגש העילוי בשם "אהרן" לגבי השם "מרים" - שאף שבשם "מרים" ישנם כל ג' האותיות ד"מים", מ"מ, האות ר' שבאמצע מפסיק (וי"ל שרומז על ההתחלקות), משא"כ בשם "אהרן", שהר"ת דאהבה רבה (אהר) הוא בהמשך אחד ללא הפסק בינתיים (נקודת האחדות).

(15) ויש לומר, שנכללים כולם בנו"ן פשוטה: התגין דאות נון" הם למעלה מן השורה, רובה של הנו"ן (ציור אות ווא"ו) בתך השורה, וחלקה התחתון למטה מן השורה - אות אחת.

(16) מג"ע אופן קפו.

למרות שמשיח יבנה את ביהמ"ק⁵ - יוכל כל יהודי להוסיף איזה פרט כיצד לבנותו ע"פ מש"כ בהלכות בית הבחירה להרמב"ם.

עד - שכאשר משיח יבנה את ביהמ"ק, ופרט אחד לא יתאים למש"כ בהלכות בית-הבחירה להרמב"ם - יוכל כל יהודי לגשת למשיח צדקנו ולשאול אצלו - בהקדים שעם כל הכבוד למשיח צדקנו, שהוא מ"שמונה נסיכי אדם" ו"שבעה רועים"⁶ וכו' - אך לכאורה, בפרט מסויים משיח צדקנו לא בנה את ביהמ"ק כפי שמובן מהרמב"ם - ואם-כן, "מהיכן דנתוני" לשנות מפסק הרמב"ם?!

שהרי "תורה לא בשמים היא"⁷ ו"לא הביישן למד"⁸ - ואם ליהודי יהי' ספק באופן בניית ביהמ"ק ע"י משיח צדקנו, הוא יכול וצריך לשאול אצלו.

ובודאי שלמשיח לא תהי' שום תרעומת או רוגז עליו - מאחר ויודע שדרך לימוד התורה היא באופן ש"לא הביישן למד" - ובמילא בודאי יענה לו על שאלתו.

* * *

ד. והעיקר הוא - להשתדל בימים אלו ללמוד את החלק בתורה שקשור עם הל' בית הבחירה, ולפעול זאת גם על כל שאר היהודים, כי עי"ז בונה כל יהודי את ביהמ"ק אשר הוא היסוד דכל העולם כולו, כמבואר בדברי חז"ל⁹ שבקדש הקדשים בביהמ"ק על הר הבית היתה אבן השתי' ש"ממנה הושתת העולם".

כלומר, כאור"א שלומד הל' בית הבחירה - הרי הוא בונה את ביהמ"ק לכל העולם כולו! ולכן, צריכים בימים אלו לצאת לרחוב, למצוא יהודי ולומר לו: הקשב - עליך לבנות ביהמ"ק לכל העולם כולו! וזאת יעשה עי"ז שילמד את החלק בתורה שקשור עם בנין ביהמ"ק.

ה. וכאשר טוען שאינו יודע אל"ף בי"ת עדיין, הוא עוד לא יודע את האל"ף בי"ת של יהדות! אומרים לו, שכל חשבונות אלו אינם תופסים מקום כאשר אתה צריך לבנות ביהמ"ק לכל העולם כולו!

ובאם אינך מבין את החלק בתורה שקשור עם בנין ביהמ"ק בלשון-הקודש - תלמד את תוכן הדברים בלשון אחר, אבל אתה **מוכרח** לבנות ביהמ"ק לכל העולם כולו!

וכאשר יודעים שע"י לימוד החלק בתורה שקשור עם בנין ביהמ"ק כאור"א בונה ביהמ"ק לכל העולם כולו - נופלים כל החשבונות שעלולים להיות מהעדר מנוחת הגוף והנפש, שהרי במה נחשבים חשבונות אלו לגבי בניית ביהמ"ק לכל העולם כולו, ש"ממנו הושתת העולם"!

ומוסיפים ואומרים לכל יהודי שע"י פועל ש"יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים"¹⁰, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בקרוב ממש.

(7) נצבים ל, יב.

(8) אבות פ"ב מ"ה.

(9) יומא נג, ב - במשנה. נד, ב.

(10) זכר"ת, יט. וראה רמב"ם הל' תעניות בסופו.

(5) ראה רמב"ם הל' מלכים רפ"א וסופו.

(6) ראה סוכה נב, ב. וראה סה"מ השי"ת ע' 254

(אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ג ע' שלא) בהערות.

לימוד הל' בית הבחירה כאילו משיח כבר בא

ג' קטעים* בענין לימוד הל' ביהב"ח – משיחות: ש"פ מטות-מסעי ה'תשל"ו,
ש"פ מטו"מ ה'תשמ"ו וש"פ מטות ה'תשמ"א – בלתי מוגה

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. כאשר יהודי לומד ענינים אודות בית המקדש, רואה זאת אפילו הגוי – באם הוא לומד באנגלית, שהרי אפשר ללמוד זאת בכל שפה, העיקר נוגע התוכן.

עד"ז – הולך לו יהודי כשהוא מהורהר או ממלמל משהו. שואל אותו הגוי: מדוע אתה מהורהר? עונה היהודי – שהוא מודאג כמה הם המדות של ביהמ"ק.

שזהו ע"ד מה שהי' בזמן המן הרשע, בשעה שהגיע המן למרדכי וראה את התינוקות עוסקים בלהט במשהו, שאלם המן במה הם עוסקים, וענו לו שעוסקים בסוגיא כיצד צריך להקריב את העומר¹;

– ישנו כבר ביהמ"ק, כהן ועומר, הדבר היחידי שמדאיג אותם – איך להקריב את העומר, ואודות גזירת המן כלל לא חושבים!

ואע"פ שהי' שם גם מרדכי ש"ידע את כל אשר נעשה"², לא רק למטה, אלא גם מה שנעשה למעלה³, היינו, גודל הגזירה רח"ל, אעפ"כ דאגתו היחידה היתה – דיני הקרבת העומר!

ומה שישנה גזירה על בני" וצריכים לצום, לומר תהילים וכו' – לזה יהי' זמן אחר, עכשיו הוא מתעסק בלימוד הלכות הקרבת העומר!...

ב. עד"ז היום, ש"אין הדבר תלוי אלא בתשובה"⁴, וכל הגזירות בטלו כבר – דאגתו היחידה של יהודי היא: מה הם המדות של בית-המקדש!

– הגלות אינה מציקה לו, משיח כבר בא וישנו כבר ביהמ"ק, ולכן הוא לומד מס' מדות. אצלו מציאות הגלות מלכתחילה לא קיימת.

* * *

ג. גם אחרי ביאת משיח יצטרכו ללמוד הלכות בית הבחירה,

(* לפי סדר כתיבתם להלן.)

(3) פרש"י עה"פ – מאסת"ד פ"ז, יט.

(1) ויק"ר פכ"ח, ו.

(4) סנהדרין צז, ב.

(2) אסתר ז, א.

שלש שנים (היתרים על השלימות דק"כ שנה) מרומזת כללות עבודתו בחיבור ב' הקוין ע"י בחינה השלישית שלמעלה משניהם.

ה. עפ"ז יש לבאר הקשר והשייכות דדרגת ועבודת אהרן ליום הסתלקותו – "בחודש החמישי באחד לחודש":

"חודש החמישי" – קשור ושייך לדרגא החמישית שלמעלה מההתחלקות שבסדר השתלשלות, "החמישית לפרעה", ד"אתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין" (כנ"ל ס"ד [בהשחיה]).

וגם "אחד לחודש" (ב"חודש החמישי" עצמו) – קשור ושייך לדרגת האחדות שלמעלה מהתחלקות, כמודגש גם בענינו של ראש חודש, יום אחד²⁶ שלמעלה מהתחלקות, ולכן כולל כל ימי החודש.

ויש לומר, שבזה שהתורה כותבת בפירוש שהסתלקותו של אהרן (גמר ושלמות עבודתו) היתה "בחודש החמישי באחד לחודש", מרומזת הנקודה העיקרית ד"כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו" – אחד שלמעלה מהתחלקות שמאחד את כל חילוקי הדרגות, הן בנוגע לחיבור אופני העבודה דהמשכה והעלאה שבברכת כהנים, והן בנוגע להאחדות דכל חילוקי הדרגות שבבני" המודגשת בענני כבוד שבזכותו, ובעבודתו המיוחדת ד"אוהב שלום

(25) בראשית ו, ג.

(26) שהרי ענינו של ראש חודש (ובפרט בזמן שמקדשים ע"פ הרא"י) הוא יום אחד, ורק כשנשתהו העדים (מצב בלתי-רצוי) עושין ר"ח שני ימים.

וגם בזמן הזה שקיבעות החדשים היא ע"פ החשבון, שלאחרי כל חודש מלא עושין ר"ח שני ימים (חודש אחד יום אחד בלבד וחודש אחד שני ימים), עיקר ענינו של ראש החודש הוא ביום השני, ש"ממנו הוא המנין והוא יום הקביעה" (רמב"ם הל' קדוה"ח פ"ח ה"ד) – יום אחד.

ולעיקר, שר"ח אב הוא לעולם יום אחד בלבד (כיון שחודש תמוז הוא לעולם חסר).

ברכת כהנים¹⁷, "מצות עשה מן התורה שיברכו הכהנים את ישראל בכל יום בנשיאת כפים"¹⁸, שישנו גם בזמן הזה¹⁹, בחוץ לארץ בכל יו"ט, ובארץ ישראל (כפי שנהוג בכמה ק"ק) גם בכל יום²⁰, ובכל תפלה מן התפלות שביום (מלבד במנחה, משום חשש שכרות²¹).

וידוע²² שבברכת כהנים ישנים ב' המעלות דברכה ותפלה גם יחד, מעלת הברכה שענינה המשכה מלמעלה למטה, ומעלת התפלה שענינה העלאה מלמטה למעלה, להיותה מדרגא שלמעלה מהתחלקות דהמשכה והעלאה (עליון ותחתון), ולכן מחברת שניהם יחדיו.

ויש לומר, שחיבור ב' הקוין דהמשכה והעלאה (ברכה ותפלה) ע"י בחינה שלישית שלמעלה משניהם, מרומז גם בכך שברכת כהנים היא ברכה משולשת.

ועפ"ז י"ל הרמז במספר שנותיו של אהרן, "ואהרן בן שלש ועשרים ומאת שנה במותו בהר ההר"²³, שנוסף על השלימות דמאה ועשרים שנה, כשנות חייו של משה שנאמר בו²⁴ "היום מלאו ימי ושנותי", כמ"ש²⁵ "והיו ימיו מאה ועשרים שנה", חי עוד שלש שנים ("שלש ועשרים ומאת שנה") – שבמספר

(17) ומודגש בנוסח הברכה: "אשר קדשנו בקדושתו של אהרן כו". – ולהעיר מהשייכות דברכת כהנים לאהבת ישראל – "לברך את עמו ישראל באהבה" (ראה שו"ע אדה"ז אור"ח סקכ"ח סי"ט – ע"פ זח"ג קמז, ב).

(18) שו"ע אדה"ז שם ס"א.

(19) נוסף על אמירתה ע"י כאו"א מישראל (שנקראים "ממלכת כהנים") בהתחלת כל יום, לאחר ברכת התורה, ובהדגשה יתירה – בחזרת הש"ץ במקום ברכת כהנים.

(20) ראה שו"ע אדה"ז שם סנ"ז.

(21) שם פ"א. ר"ס קכט.

(22) ראה בהנסמך בלקו"ט ח"י ע' 38.

(23) לג, לט.

(24) פרש"י וילך לא, יב.

בדרכיו של אהרן (שיום הסתלקותו בחודש החמישי באחד לחודש) – כציווי והוראת המשנה במסכת אבות⁶: "הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרנן לתורה", ע"ז שמגלים את נקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות.

ובפרטיות יותר – ע"פ דיוק לשון המשנה "הוי מתלמידיו של אהרן כו": (א) "הוי" – לשון ציווי, שאין זה רק סיפור ע"ד הנהגה דמדת חסידות, בכמה ענינים במסכת אבות, אלא ציווי והוראה (ויש לומר, שהלשון "הוי" כולל גם נתינת רשות והיכולת) להיות מתלמידיו של אהרן, (ב) "מתלמידיו (של אהרן)" דייקא, בלשון רבים (ולא "תלמידו") – שהשתדלותו בקיום הנהגתו של אהרן היא ביחד עם הרבים, שע"ז ניתוסף בזה יותר מצד הענין ד"קנאת סופרים תרבה חכמה"²⁹, "תרבה" דייקא, שריבוי אמיתי הוא בלי

גבול, היינו, לא רק באופן ד"בכל מאדך", מאד שלך³⁰, אף שלגבי חבירו ה"ז במדידה והגבלה, אלא שזהו באופן של בלי גבול גם לגבי חבריו (שאר תלמידיו של אהרן), ועד שקשור עם בלי גבול (מאד) האמיתי.

ויש להוסיף ולהדגיש הקשר והשייכות דאהבת ישראל להגאולה העתידה – לא (רק) מפני שביטול הגלות הוא ע"י ביטול סיבת הגלות (שבא ע"י ההיפך דאהבת ישראל³¹), שהרי בעמדנו לאחריו סיום מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות, לאחריו סיום כל מ"ב המסעות ב"מדבר העמים"³², ונמצאים כבר "על ירדן ירחו"³³ (דרגתו של משיח ד"מורח

ורודף שלום", שכל זה נעשה ע"י דרגא שאינה בערך לחילוקי הדרגות, דרגא חמישית (בריחוק הערך מדרגא השלישית (וגם מדרגא הרביעית) שבה ניכרת השייכות לב' הקוין, כנ"ל ס"ד [בהשיחה]).

ויש להוסיף, ש"חודש החמישי באחד לחודש" (שכולל כל ימי החודש) הוא הכנה לכללות העבודה ד"אני לדודי ודודי לי"²⁷, העלאה מלמטה למעלה ("אני לדודי") והמשכה מלמעלה למטה ("דודי לי"), שמתחילה בר"ח אלול ("אני לדודי") ונמשכת בחודש תשרי ("דודי לי")²⁸ – מצד נקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות ("בחודש החמישי באחד לחודש") שעל ידה נעשה חיבור ב' הקוין. ובפרטיות יותר – שב' הדרגות באהבה מלמטה למעלה ומלמעלה למטה, "אני לדודי ודודי לי" ("ש"דודי" מורה על ענין האהבה), באות לאחר הקדמת האהבה רבה שלמעלה מהשתלשלות, חסד דאהרן, שיום הסתלקותו "בחודש החמישי באחד לחודש".

*

ו. מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל:

בעמדנו בשבת חזק דספר רביעי, שבו מתחילים גם ספר חמישי, ובפרט כשחל בחודש החמישי, שבו מודגש החוזק והתוקף דביהמ"ק העתידי בגאולה העתידה, שהיא (לא) רק גאולה שלישית, אלא גם גאולה רביעית, ועד) גאולה חמישית, להיותה למעלה לגמרי מחילוקי הדרגות דבית ראשון ושני, גאולה ראשונה ושני (כנ"ל ס"ד [בהשיחה]) – צריכה להיות הדגשה מיוחדת בנוגע לנקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות.

וענין זה בא במעשה בפועל ע"י ההליכה

(27) ש"ה"ו, ג.

(28) ראה לקו"ת ראה לב, א. ובכ"מ.

(29) ב"ב כא, סע"א. שם כב, רע"א. וראה אוה"ת ויצא ריח, ב ואילך. וש"נ.

(30) ראה תו"א מקץ לט, ד. ובכ"מ.

(31) ראה יומא ט, ב.

(32) ראה לקו"ת פרשתנו פח, ג ואילך.

(33) לג, מח.

ור"ת הגיהו⁸ בספרו וכן נראה דאידי דאיירי לעיל בהלכתא, מייתי לה לסיים בדבר טוב כו', שכן מצינו בנביאים הראשונים שסיימו דבריהן בדברי שבח ותנחומין, שמזה רואים את ענין השלום בתורה בין רש"י ותוספות (הגם שברוב המקומות יש חילוק ביניהם עד שבכמה מקומות שמחלוקת ביניהם)⁹, ז.א. שנעשה שלום במקום של מחלוקת. וזה גם מתאים ומרומז בסיום דברי התוס' – "לסיים בדבר טוב כו' בדברי שבח ותנחומין", שנחמה מורה על המעלה דאתהפכא.

הילד צריך להישאר שלם

ג. ועוד והוא העיקר: לאחריו כל הדיבורים והסברים וכו' – בני"י מוכנים לה"רכוש גדול שבא על-ידי אריכות הגלות¹⁰, למעלה מ-1900 שנה, והרי בודאי כבר הגיע הזמן, שמתקיים בפשטות – שזהו תוכן כל הלכה – הפס"ד הלכה העיקרית (של "כל השונה הלכות") – שהגאולה באה תיכף ומיד ממש,

ולפני זה מתגלה איך שמטרת ענין הגלות הוא רק בכדי להוסיף שלימות בבני"י, ע"ד הפס"ד של שלמה המלך¹¹ בנוגע לב' נשים שכל אחת מהן טענה כי הילד שייך לה – שהילד, "נער ישראל ואוהבו"¹², צריך להישאר שלם, כל אחד ואחת ממש ממש, וכל הנתנית-מקום לטענה, אפילו קא-סלקא-דעתך בעלמא בזה, שצ"ל ח"ז גזירה על יהודי אחד ויחיד בקצה הארץ ובקצה הגלות, ע"י ענין הגלות, אינה אלא בכדי להוסיף בהילד את המעלה דאתהפכא מגולה לגאולה שנפעלת ע"ז – ע"ד לאתבא צדיקא בתובתא, שגם הילד האחד והשלם יש בו ב' המעלות של עבודת הצדיק ועבודת התשובה, ועוד וגם זה עיקר – שע"י הטענה יוצא-לאור הפס"ד וביורו ש"תנו לה הילוד החי גו' היא אמו", שכל בני"י – טף נשים ואנשים – בנים אתם להוי' אלקיכם¹³, להקב"ה,

וכל בני"י, בשלימות, נשמות בגופים, יוצאים מהגלות, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש, ויוצאים מהגלות בריקוד – מתוך שמחה וטוב לבב. (משיחת ש"פ מטות-מסעי, מבה"ח מנחם-אב ה'תש"נ – מוגה, תרגום מאידית)

(8) וי"ל, כי ר"ת ה' נכדו של רש"י, ונאמר "עטרת זקנים בני בנים", ולכן "בכחו" להגי' דברי רש"י.
(9) ולהעיר מהר"ת בכ"מ גפ"ת, גמרא פירוש רש"י* תוספות, היינו שתוס' הוא פירוש ובפ"ע מפרש"י.
(10) ראה ברכות ט, ריש ע"ב.

(* וי"ל שרש"י נרמז באות פ' (ר"ת פירוש) ולא ר' (ר"ת רש"י) וכי"ב, כי ענינו של פרש"י הוא פירוש סתם (הפשוט) בגמרא.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל – נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה – נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיתקן ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם – יבלחט"א – הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

מדוע נקרא החודש מנחם-אב ולא אב-מנחם

א. שלושת השבועות מחזקים ומעוררים כל יהודי, שאריכות הגלות צריכה להביא, לא לידי יאוש ח"ו, כ-יאם אדרבה – להכרה בעלי הנפלאה ("געוואלדיקער געוואלד למעליותא) עלי" שתהי' כתוצאה מהגלות¹.

וההכרה בזה צריכה להתבטאות ב**פועל** בתוספת חיזוק אצל כאו"א בכל עניני תורה ומצוות (אלה המצוות גו'), והוספה שלא ע"ד הרגיל (לעומת הירידה שלא ע"ד הרגיל של **שלושת** השבועות ושל גלות זו הארוכה), בידיעה כי אין מה להתפעל מחושך הגלות, ואדרבה – ע"י ההוספה בתומ"צ **יבטלו לגמרי** את הגלות, ויביאו את הגאולה האמיתית והשלימה.

והיות שאין אתנו יודע עד מה² (בהגלות), הדבר שידוע כן – שצריך להתווסף ענין מסויים בתומ"צ שעד-עתה לא נעשה עדיין, ולכן צריך להשתדל להוסיף בלימוד התורה וקיום המצוות בהידור **בכל אופן האפשרי**, אולי תהי' השתדלות זו הדבר שיכריע את קו המאזנים לכף זכות ויביא תשועה והצלה לו ולכל העולם כולו (כפס"ד הרמב"ם הידוע³).

כולל ובמיוחד – הפעולות ב"פוצו מעיינותיך חוצה", גילוי המעיינות גם במקום שהוא חוץ ממקום המעיינות, מקום שע"פ טבע אין לו (מצ"ע) שום שייכות עם מעיינות, להביא גם לשם את המעיינות עצמן באופן דיפוזי; שעיי"ז אתי מר דא מלכא משיחא⁴.

ב. בין הענינים שהזמן גרמא שיכולים וצריכים להוסיף בימים אלה (כמדובר כמ"פ): בתשעת הימים (מראש חודש מנחם אב עד תשעה באב, ועד בכלל) יעשו סיומים במסכתות הש"ס וכדאי לפרסם זאת בכל מקום האפשרי.

אשר, על-ידי עשיית "סיום" בתורה, נעשה "סיום" מכל הענינים בעולם, כולל גם ובעיקר – סיום הגלות, מתחיל מסיום על "גלות" שבתורה, הספיקות ומחלוקות בתורה (שנוצרים "מסטרד דרע"5), ועיי"ז – סיום הגלות כפשוטה.

[ולהוסיף, שענין זה מרומז בתחלת וסיום הש"ס: "מאימתי קורין את שמע בערבין", שבה"ערבין" דגלות ישנה (הקריאה) הגילוי דקריאת שמע, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, וזה נפעל ע"י "מאימתי" מלשון אימה ויראה (כפירוש רב אברהם המלאך⁶). ומזה באים לסיום הש"ס – "כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא, שנאמר הליכות עולם לו, א"ת הליכות אלא הלכות", שע"י לימוד התורה (הלכות) נעשים בעה"ב על העולם, עד שמביאים – בהיותו לומד הלכות כפשוטו, יהודי בריא בגשמיות – לעולמך תראה **בחייך**⁷ דוקא "עולם הבא" בפועל (כולל – גילוי עולם התחי'), בגאולה האמיתית והשלימה.

ולהוסיף: תוס' על אתר מפרש "אית ספרים דלא גרסינן לי, מיהו בפירוש רש"י איתא,

1) וכמרומו גם בשבת מברכים מנחם-אב, שנקרא "מנחם אב" (ולא אב מנחם), אף שהשם בתורה הוא "אב" ו"מנחם" הוספה לאחרי זה) – כי העיקר הוא מנחם, הנחמה על הגלות, והמנחם הוא ע"י אב, אב (מקור) הרחמים. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 214 ואילך.
2) תהלים עד, ט.
3) הל' תשובה פ"ג ה"ד.
4) אגה"ק הידועה דהבעש"ט – נדפסה בס' כתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.
5) לשון הרעיא מהימנא (זח"ג קכד, ב). הובא באגה"ק סכ"ו.
6) ראה סה"ש תש"ד ע' 66.
7) ברכות ז, א. וראה תניא פי"ד.

יחידה הכללית³⁶.

ועפ"ז יש להוסיף גם בהפירוש "ומקרב לתורה" – שהכוונה היא להקירוב ללימוד התורה דגאולה העתידה, "תורה חדשה מאתי תצא"³⁷.

מלך המשיח, קאי גם על כאו"א מישראל שנמשל לכוכב, כיון שבכאו"א מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח (ראה לקו"ש ח"ב ע' 599. וש"נ).

36) רמ"ז לזח"ב מ, ב. ולזח"ג רס, ב. ועוד.

37) ישע"י נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

ודאין³⁴), על סף הגאולה, בודאי שכבר נתתקנה סיבת הגלות, ולכן, ההדגשה דאהבת ישראל היא – בתור טעימה ועד להתחלה דהגאולה האמיתית והשלימה הקשורה עם נקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות, שמודגשת באחדותם של ישראל, מצד בחי' היחידה (דרגא החמישית) שבכל ישראל בשווה, שהיא ניצוץ מנשמתו של משיח³⁵,

34) סנהדרין צג, ב. וראה לקו"ת פרשתנו פט, ב.

35) כידוע שהפסוק "דרך כוכב מיעקב" שקאי על

יש להוסיף ולהדגיש הקשר והשייכות דאהבת ישראל להגאולה ההתידה – לא (רק) מפני שביטול הגלות הוא ע"י ביטול סיבת הגלות (היפך דאהבת ישראל), שהרי בעמדנו לאחרי סיום מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות, לאחר סיום כל ב"ב המסעות ב"מדבר העמים"³⁸! על ירדן ירחישי (דרגתו של משיח ד"מורח ודאין"י). כל כף הגאולה, בודאי שכבר נתתקנה סיבת הגלות, ולכן, ההדגשה דאהבת ישראל היא – בתור טעימה ועד להתחלה דהגאולה האמיתית והשלימה הקשורה עם נקודת האחדות. כלבצלה מהתחלקות,

צילום (מוקטן) מהגהת כ"ק אד"ש מה"מ על קטע מהשיחה שנדפס בעמוד זה

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

לזכות האשה **רייזל פרומא** בת חי' רחל שתחי'

ולזכות הרה"ת **יוסף יצחק** בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו

ובנותיהם **רחל** בת חיה מושקא ו**לאה** שרה בת חיה מושקא שיחיו

ולזכות הנא **לאה** בת חי' רחל, **עדינה** בת חי' רחל, **מרים** בת חי' רחל, ו**צבי** בן חי' רחל שיחיו

לא שייכת טעות במשנה - "עשה רצונו כרצונך"

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"*

א. המשנה בפרקי אבות אומרת¹: "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו".
הענין של "מילי דחסידותא" בזה - יובן ע"פ דיוק הלשון "עשה רצונו כרצונך":

הלשון הרגיל הוא "קיים רצונו" (קיום המצוות) שהולך הן על מצות עשה (בדרך עשי') והן על מצות לא תעשה (בדרך דחי', לא בדרך "עשה"), אך כאן אומר דוקא "עשה רצונו", ע"ד "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני"².

והענין הוא: "עשה רצונו" הוא מלשון "עושינו רצונו של מקום"³, כמבואר בחסידות⁴ הפירוש בזה - שיהודי פועל רצון חדש אצל הקב"ה (ולא רק מקיים רצון ה' מלפנ"ז).

וזאת אומרת המשנה כאן - בתור "מילי דחסידותא" - "עשה רצונו כרצונך": ע"פ דין יהודי אינו צריך לעורר רצון חדש אצל הקב"ה. אבל ע"פ מדת חסידות - "עשה רצונו כרצונך", כלומר, יהודי צריך לעורר רצון חדש אצל הקב"ה, שהרצון של הקב"ה יהי "כרצונך", כרצונו של היהודי.

ב. אחד מהענינים בזה:

למרות שנמצאים בגלות, ובפשטות - כי זה רצון הקב"ה עכשיו שבני ישראל יהיו בגלות, אעפ"כ אומרת לנו המשנה הוראה - ו"טעה בדבר משנה חוזר"⁵ כי לא שייכת טעות במשנה - "עשה רצונו כרצונך":

יהודי צריך לעורר רצון חדש אצל הקב"ה, שרצונו של הקב"ה יהי 'כרצונך' של בני ישראל - שצריכים לצאת מהגלות תיכף ומיד!

טוען היהודי, שאין זו הדרך שלו לתבוע ולעורר רצון חדש אצל הקב"ה, לצעוק "עד מתי" ו"זאג שוין זיין די גאולה"⁶, והוא סומך על הרצון של הקב"ה, שכאשר ירצה, יוציא את בני ישראל מהגלות...

אומרים לו: זוהי ההוראה במשנה - "עשה רצונו כרצונך": תפעל רצון חדש אצל הקב"ה - "כרצונך" - שיצאו כבר מהגלות!

ועי"ז שצועקים באמת שרוצים כבר את הגאולה, וב"דברים היוצאים מן הלב נכנסים את

* מובאת בקשר עם פרק ב' בפרקי אבות שאומרים בשבת זו. המו"ל.

(3) לשון חז"ל ברכות לה, ב.
(4) ראה לקו"ת אמור לב, ד ואילך. שלח מג, א. בלק ט, א. ברכה צט, ג. ובכ"מ.
(5) כתובות פד, ב. טושו"ע חו"מ רסכ"ה.
(6) = שתבוא כבר הגאולה.

(1) פרק ב' הלכה ד'.
(2) תו"כ ופרש"י ויקרא א, ט. ספרי ופרש"י פינחס כח, ח.

הלב"⁷, "כמים הפנים לפני כן לב האדם לאדם"⁸, כולל ללב האדם העליון - פועלים אצל הקב"ה הרצון להוציא את בני ישראל מהגלות!

ג. הרי יכולים לשאול: אמת אמנם ש"עשה רצונך כרצונו" - להוציא את בני ישראל מהגלות - הוא דבר טוב, אבל אולי זה לא קשור לעבודת השם, שהיא העיקר אצל יהודי - "אני נבראתי לשמש את קוני"⁹?

על-כך ממשיכה המשנה - "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו": עשיית רצון חדש אצל הקב"ה (בנדוד - להוציא את בני ישראל מהגלות), הוא גופא ענין של עבודת ה' לשמש את קוני - "כדי שיעשה רצונך כרצונו".

ואדרבה, זהו ענין הכי נעלה בעבודת השם - שמתבטאת בעשיית רצון חדש אצל הקב"ה - הענין ד"רעוא דרעוין"!

במילא אומרים ליהודי: לשם מה אתה צריך לעסוק בעבודת השם בענינים שבאים למטה בעולם ע"י ספירות, מסכים, פרסאות וצמצומים, באופן של שבירה, נפילה וירידה כו' - כאשר ביכולתך לעבוד את הקב"ה בענין ד"רעוא דרעוין", היינו, לעשות רצון חדש אצל הקב"ה שיוציא את בני ישראל מהגלות וכיו"ב, ובל' המשנה: "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו"!

ד. מזה מובן, שאם ישנו פרא-אדם ("א וילדאק") הבא בטענה שעוד לא יכולים לצאת מהגלות כי הוא עדיין לא ראוי לזה והשני ג"כ לא ראוי, ושהקב"ה רוצה שבני ישראל ישארו עוד בגלות, עם כל הטענות שבזה,

עונים לו: אלו הם פראי-אדם ("ווילדאטשען") שמעכבים את הגאולה, מחזיקים את עצמם, את יהודים אחרים ואת כל בני ישראל, "שכינתא בגלותא"¹⁰ וכל סדר ההשתלשלות - בגלות, רחמנא-ליצלן!...

ומיהו זה ואיזה הוא אשר יבוא ויאמר שהוא יהודי מהו רצונו של מקום, ושרצונו של מקום שבני ישראל, שכינתא וכל סדר ההשתלשלות - ישארו בגלות!?

ע"כ ישנה ההוראה מהמשנה הנ"ל, שחלק מעבודת השם ("כדי שיעשה רצונך כרצונו") של יהודי היא: לעשות רצון למעלה - "עשה רצונו כרצונך" - להביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה.

ה. ויה"ר שעיי"ז שיהודים צועקים ותובעים עוד בזמן הגלות שהגאולה תבוא כבר - בודאי יפעלו אצל הקב"ה, ותיכף ומיד, עוד בגלות, יכניסו את האל"ף דאלופו של עולם ב"גולה", ונפעלת מיד ה"גאולה",

ומשיח צדקנו בא מיד, כמדובר לעיל¹¹ - שמשיח בא מיד בשבת פ' מסעי תשד"מ בבית המדרש זה, ומתפללים כולם ביחד תפלת מנחה דשבת זו ב"מקדש אד' כוננו ידיך"¹², וברגע כמימרא ממש!

(תרגום חפשי משיחת ש"פ מסעי ה'תשד"מ - בלתי מוגה)

(7) ראה ספר הישר לר"ת שער יג. הובא בשל"ה סט, (10) ראה מגילה כט, א. זח"א קכ, ב. זח"ג ד, ב. ועוד.
ב. (11) שיחת ש"פ פנחס תשד"מ - נדפסה ב"יחי (8) משלי כז, יט.
(9) קידושין פד, ב. (12) בשלח טו, יז.